

Ohje T3e: Öljyntorjunta

T3e on tarkoitettu ensisijaisesti maaöljyvahinkojen torjuntaohjeeksi. Meri- ja järviöljyvahinkojen torjuntaan suositellaan SÖKÖSuomenlahti ja SÖKÖSaimaa manuaaleja.

[SÖKÖSuomenlahti öljyntorjuntamanuaali](#) Öljyntorjunnan toimintamalli Suomenlahden rannikon pelastustoimialueille. Ohje edellyttää etukäteistutustumista sen laajuuden vuoksi. Ohjetta voidaan soveltaa myös muilla meri- ja järviolueilla.

[SÖKÖSaimaa öljyntorjuntamanuaali](#) Öljyntorjunnan toimintamalli Saimaan syväväylälle. Ohje edellyttää etukäteistutustumista sen laajuuden vuoksi. Ohjetta voidaan soveltaa myös muilla järvi- ja merialueilla. Katso vihko 7 Tiedustelu ja tilannekuva öljyvahingossa, vihko 9a Torjuntatyön priorisointi, vihko 9b Öljyntorjunta vesialueella, vihko 9c Rantakeräystyö ja puhdistusmenetelmät, vihko 9ctok Toimintaohjekortit

Esimerkkiaineet, joille ohje soveltuu:

Aineen nimi	YK-numero	Vaara vaaranumero /	Olomuoto ja haihtuvuus	Vaara-alue
Öljytuotteet			neste	lammikon ympäristö

Pelastusmuodostelman tehtävät ja organisointi

Muodostelman johtaja

- määrää sisääntulokohdan
- määrää välittömän vaaran alueen, vaara- ja pelastustoiminta-alueet
- määrää vastuualueet ja tehtävät
- määrää suojaustasot
- johtaa pelastustoimintaa

I pelastusryhmä

- tiedustelu
- pelastaminen
- alkutorjunta

II pelastusryhmä

- tukitoimenpiteet
- pelastustoiminta-alueen eristäminen
- vesihuolto
- dekontaminaatio

III pelastusryhmä

- tilanteen vakiinnuttaminen
- seurausten rajoittaminen
- syttymisen estäminen
- vuodon tukkiminen

- tilanteen vaarattomaksi tekeminen

Vaaratekijät

- Maahan tai vesistöön valuva neste aiheuttaa ympäristövahingon.
- Öljy valuu pohjaveteen.

Henkilönsuojaimet

- Paloasu
- Suojahaalari
- Kumi- tai muovikäsineet
- Öljyn- / kemikaalinkestävät saappaat

Välineet

- PTJ-käsikirja
- UAS tiedustellun ja tilannearvioon
- Lappioita lammikon patoamiseen ja imeytysaineen käsittelyyn
- Sulkutulppia viemärikaivojen tukkimiseen
- Varoituskilvet, Led valokiekot ja muovinauhaa lammikon eristämiseen
- Öljypuomeja vesistöön vuotavan nesteen patoamiseen
- Juoksutuspäädön tarvikkeet: taipuisa muoviputki, puutavaraa, muovikalvoa
- Kokoon taitettavia altaita, säkkejä tai säiliöitä vuotaneen nesteen keräilyyn
- Vuotaneelle aineelle soveltuvaa imeytysainetta
- (Kannellisia) tynnyreitä ja muovikalvoa käytetyn imeytysaineen keräilyyn

Toimenpiteet

1. Selvitä tiedustelulla onnettomuuden luonne, välittömät vaarat ja odotettavissa oleva kehittyminen. [Ohje M1a](#). Määrää sisääntulokohta. Määrää välittömän vaaran alue, vaara-alue ja pelastustoiminta-alue. Määrää pelastusmuodostelman vastuualueet, tehtävät ja suojaustasot. Anna ohjeet kohteeseen saapuville viranomaisille, (poliisi, ensihoito).
2. Käytä henkilönsuojaimia. [Ohje M2a](#). Käytä kumi tai muovikäsineitä ja suojahaalaria. Käytä öljyn- / kemikaalinkestäviä saappaita.
3. Pelasta onnettomuuden uhrin. [Ohje M3a](#).
4. Neste, jolla on tyypillinen haju.

Tiedustele vuodon sijainti suuruus ja vuotavan aineen määrä ja leviäminen [Ohje M4a](#). Perusta huuhtelupaikka.

Vaara-alue on lammikon ympäristö.

5. Tyhjennä pelastustoiminta-alue sivullisista ja eristä se.

6. Vuodon jatkuessa ympäristövahinko voi paheta. Jos nestettä on valunut viemäriin, ilmoita vesilaitokselle. Jos nestettä on valunut maahan tai vesistöön, pyydä asiantuntija-apua ympäristöviranomaiselta. Huomioi tarvittaessa ohje säiliöauton tyhjentämisestä ja nostamisesta [Ohje M6a](#). Ajoneuvo-onnettomuuksissa pyydä apua liikennöitsijän edustajalta.

Tee arvio onnettomuustilanteeseen tarvittavien resurssien riittävydestä ja mahdollisesti tarvittavasta erikoissuorituskyvystä. Hälytä etupainotteisesti lisäresursseja kohteelle ja hyödynnä alueellista toimijoita. Harkitse tukipyynnön tekemistä puolustusvoimille [Ohje M6g](#).

7. Siirrä pois tulipalon tai muun vaaran uhkaamat tai vaaraa aiheuttavat säiliöt. Poista syttymislähteet. Vältä vaara-alueella kipinöitä synnyttävää toimintaa. [Ohje M7a](#).
8. Estä aineen vuoto maastoon. Patoa lammikko hiekalla, maalla, imeytysaineella tai vedellä täytetyllä paloletkulla, vesistöissä öljypuomilla tai juoksutuspadolla. Estä nesteen valuminen viemäriin tukkimalla viemärikaivojen aukot. Jos nestettä on valunut viemäriin, estä sen leviäminen viemäriverkossa tukkimalla vuotokohdan kummallakin puolella olevat viemärikaivot. [Ohje M8b](#).
9. Muuta säiliön asentoa siten, että vuotoaukko tulee nestepinnan yläpuolelle. Sulje venttiili tai kiristä venttiiliä tai laippaa. Tuki vuotoaukko puutapilla tai -kiilalla tai ruuvikiristeisellä vuodonsulkulevyllä. Tiivistä repeämä kumilevyllä (jota tukee alumiini- tai vanerilevy) tai nosto- tai vuodonpaikkaustyyppillä, joka kiinnitetään paikalleen kiristyshihnoilla. [Ohje M9](#).
10. Selvitä tarvittaessa imuauton käytön mahdollisuus. Pumppaa viemärikaivoon kerätty tai vahingoittuneeseen säiliöön jäänyt neste imuautoon, kokoon taitettavaan altaaseen, astiaan tai säiliöön räjähdysuojatulla pumpulla. [Ohje M10a](#). Maadoita. Maadoittaminen ei ole tarpeen, jos nesteen lämpötila on enemmän kuin 20 °C leimahduslämpötilan alapuolella.

Imeytä jäljelle jäänyt neste vuotaneelle aineelle soveltuvaan imeytysaineeseen. Kerää käytetty imeytysaine tynnyreihin ja peitä ne kannella tai muovikalvolla. Merkitse tynnyrit torjuntajätelomakkeella [Ohje M10b](#).

11. Ilmoita vuodosta ympäristöviranomaiselle.
12. Lopeta pelastustoiminta.
13. Poista rajoitukset.
14. Puhdista vaatteet ja varusteet. [Ohje M14a](#).